

GŁOS ZAKOPIAŃSKI

Pismo tygodniowe z listą gości i informatorem.

Cena 30 gr.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Zakopane, Krupówki 20.

Telefon 56.

Warunki prenumeraty: kwartalnie 2 zł. 50 gr. — Cena ogłoszeń: za wiersz wysokości 1 mm, szerokości 1 szpalty 20 groszy za tekstem; 30 groszy w tekście; 40 groszy na 1 stronie przed tekstem; za adres w skorowidzu, najmniej 10 razy, za każdy raz 1 zł.

JAN KASPROWICZ

poeta, Król-Duch naszego pokolenia,

zmarł na Harendzie dnia 1 sierpnia r. b.

Syn prapolskiej ziemi nadgoplańskiej, przebywszy ciernistą drogę człowieczeństwa, znalazł ukojenie na podniebnych szczytach tatrzańskich, u stóp których spędził też zachód swego życia i odpoczął na wieki.

Podhale wraz z całą Ojczyzną złożyło hołd wielkiemu Twórcy w prostym, podniosłym obchodzie pogrzebowym, który znowu na chwilę przywrócił Zakopanemu ton polskiej stolicy. Szczęśliwi i dumni, że chciał mieć cichy grób wśród nas, pragniemy, aby był krynicą życia wzniesłego w edług przykazań, jakie zostawił narodowi w puściźnie.

PROF. DR. WALERY GOETEL.

Tatry Parkiem Narodowym.

„Krajobraz jest ukochanem obliczem matki ojczyzny.

Im piękniejszy jest jego widok, tem silniej kochać będziemy ojczyznę, której on jest obrazem“.

John Ruskin.

W odnoszeniu się narodów kulturalnych do przyrody zaszedł w ciągu ostatnich dziesiątków lat charakterystyczny zwrot.

Gdy dawniej z chwilą zdobycia przez wynalazki podstaw do wielkiego współczesnego rozwoju przemysłu i dobywania bogactw naturalnych kuli ziemskiej, hasłem przewodniem była eksploatacja jak najdalej idąca pólów kopalnych, leśnych i zwierzęcych i w dążeniu do zysków niekładało się żadnych tam niszczeniu szaty przyrodzonej ziemi, — dzisiaj rozbrzmiewa wszędzie coraz potężniej hasło ochrony przyrody.

Jak każde hasło nowe stało się ono przedmiotem zażartej walki poglądów: z jednej strony wystąpili do boju zwolennicy bezwzględnej eksploatacji, powołując się na wysokie interesy gospodarcze ludzkości, coraz ciężiej walczącej o swój byt, z drugiej strony stanęli na reducie obrony zagrożonej przyrody ideowi zwolennicy jej ochrony.

Nastąpiły starcia bezkrwawe, ale gorące i silne. W różnych krajach europejskich i amerykańskich rozwinęły się gwałtowne polemiki prasowe, wiecowe i społeczne o dopuszczalność i racjonalność eksploatacji niektórych szczególnie cennych obiektów przyrodniczych, spory te przeniosły się do sfer parlamentarnych i rządowych.

Jak zawsze to bywa, z obu stron w tych walkach popełniało się i popełnia do dzisiaj dnia wiele błędów, płynących z krańcowego brania rzeczy i zacietrzewienia i zapomina się o tem, że istnieją możliwości pogodzenia sprzecznych inte-

resów w dobrze zrozumianym interesie wszystkich.

Pierwsze wielkie przykłady realnego rozwiązania tych problemów podał wielki kraj ideowego realizmu Ameryka Północna, gdzie w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie utworzono tak zwane Parki Narodowe, to jest wielkie obszary pierwotnej, chronionej ściśle przyrody.

Pierwsze z tych parków powstały w Stanach Zjednoczonych już z początkiem dziewiętnastego stulecia. Od tego czasu tak w Stanach, jak w Kanadzie pracuje się nieustannie nad zakładaniem dalszych parków i dzisiaj jest ich 19 w Stanach, ponad 20 w Kanadzie, wśród nich jeden, tak zwany Glacjer, który leży na terytorjach granicznych, przylegających do siebie Stanów i Kanady, jako rodzaj wielkiego Parku międzynarodowego.

Parki istnieją dla ludzi, którzy je założyli i dla ich utrzymania pracują. Fałszywem jest wyobrażenie, jakoby Parki te miały być terenami, przez zazdrośnych t. zw. „ochraniarzy“, zamykanymi pod kłos, aby ludzie nie mogli się tam dostać.

Człowiek ma korzystać z parków. Są one przeznaczone dla zwiedzania i masycania się ich pięknem, odpoczynania w nich i pozostawienia poza sobą znużenia, wywołanego gorączkowem życiem w wielkich miastach i monotonnym środowiskach przemysłowych.

Na to jednak, aby człowiek mógł z parków czerpać jak ze źródła ożywczego odrodzenia, musi być one piękne, przyroda ich musi być wspólną, krajobraz nietknięty, bory i lasy gęste i szumiące, łąki i kwiaty rozkwitające, zwierzęta lądowe, powietrzne i wodne, liczne i swobodne.

Człowiek, wchodząc do parków, musi u wejścia do nich pozostawić swe niszczycielskie żądze, musi zapomnieć o tem, że kamień można dobywać, lasy rąbać, a zwierzęta zabijać. Musi wejść do parku, jak do świątyni przyrody, a ona mu wtedy da swój nieporównany czar i odrodzi

jego duszę, dostarczy mu sił do dalszych trudów i pracy.

Ameryka Północna rozwiązuje nasuwające się tu trudności przez ścisłe ustawodawstwo parkowe, oraz doskonale zorganizowany nadzór społeczny i rządowy nad parkami, a w szczególności przez straż parkową, która podlega rozkazom specjalnego wydziału Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

I jeżeli ten kraj, kraj największego i najbardziej trzeźwego na świecie business'u, decyduje się na wielki wysiłek dla tworzenia i utrzymywania parków i na wydatki materialne, to nie czyni tego dla żadnych fantasmagorji, ale dla faktu, że wykonane wysiłki i wydane sumy, stokrotnie się wrócą, w postaci wzmożonego przez parki zdrowia i siły do pracy obywateli.

W całej Europie, oraz na obszarach ziem polskich, rozwój wypadków idzie w tym samym kierunku.

W ciągu stuleci pierwotna, wspaniała szata przyrodzona Polski uległa wielkim przemianom. Legły pod siekierą olbrzymie puszcze i lasy, szczególnie w środkowej części naszej ojczyzny, padł pod strzałami myśliwców i okrutnem technieniem wojen zwierząt dziki, tak niegdyś liczny, pokrył się szczykami rosnących miast i środowisk przemysłowych krajobraz.

Z chwilą, kiedy proces ten począł zagrażać zachowanemu jeszcze pięknu najwspanialszych ostoj naszego kraju, tak niegdyś hojnie przez przyrodę uposażonego zbudził się i u nas, jak i w innych kulturalnych środowiskach europejskich, ruch ochrony przyrody, prowadzony głównie przez uczonych i ludzi miłujących kulturę, ze śp. Marjanem Raciborskim prof. botaniki Uniw. Jag. na czele.

Ruch ten, rosnąc i potężniejąc doprowadził w krótkim czasie do wyłonienia się i w Polsce idei Parków Narodowych.

Idea ta zwróciła się z natury rzeczy w pierwszym rzędzie do najpiękniejszej perły w diademy naszych klejnotów przyrody jaką są Tatry. Prace nad utworzeniem w Tatrach Parku Narodowego nawracają do tradycji z przed lat kilkadziesiąt, kiedy pod grozą ścinania ogromnych i prastarych lasów w okolicy Morskiego Oka, Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, jako największe zrzeszenie turystyczne u nas poczęło z ks. Wielkopolaninem (był to pseudonim głośnego działacza wielkopolskiego) na czele, organizować specjalne towarzystwo dla wykupna Tatr z rąk obcych, celem zamiany Tatr na Park Narodowy.

Dzisiaj kiedy jesteśmy u siebie gospodarzami, prace nad Tatrzańskim Parkiem Narodowym w innym oczywiście toczą się kierunku.

Głównym zagadnieniem stało się przede wszystkim objęcie Parkiem Narodowym całego obszaru Tatr, które są grupą górską przepiękną, ale bardzo małą, a do Polski należy już obszar zgoda niewielki. Usunięcie w praktyce słupów granicznych, które w wyniku wojny przedzieliły Tatry dało się osiągnąć w drodze układu z Czechosłowacją.

Spór o Jaworzynę, który przez lat kilka zaogniał stosunek obu państw, stał się w swej likwidacji cementem, spajającym oba tak bliskie sobie społeczeństwa. W tak zwanym Protokole Krakowskim, kończącym spór o Jaworzynę, i w konwencji turystycznej Polsko-czechosłowackiej, zawartej w roku bieżącym, wybudowano podstawę pod otwarcie granic w obopólnem, przyjaznem porozumieniu; umożliwiono w ten spo-

sób zwiedzanie Tatr obu społeczeństwom bez ograniczeń, a z pełnym zachowaniem suwerenności obu państw nad swoimi terytorjami i bez żadnych, zwykle do konfliktów prowadzących kondominjów.

Na podstawach tych oparto wspólne prace polsko-czechosłowackie nad zamianą całych Tatr na Park Narodowy. Odbyte dotychczas kilkakrotne konferencje z udziałem czynników naukowych, kulturalnych, społecznych i rządowych obu państw, doprowadziły do zasadniczego uzgodnienia poglądów. W protokole konferencji uczonych polskich i czechosłowackich, która z inicjatywy Akademii Umiejętności obu krajów zebrała się w grudniu roku 1925 w Krakowie, ustalono zasady konstrukcji ustawodawczej i materialnego Parku Narodowego Tatrzańskiego, a w odezwie do społeczeństw obu państw, podpisanej przez tych samych uczonych i opublikowanej na wiosnę b. r. w prasie, idea Parku Tatrzańskiego zabrzmiała nutą najszczytniejszej międzynarodowej współpracy kulturalnej Polski i Czechosłowacji.

Park Narodowy Tatrzański, w myśl tych zasad, będzie się składał z dwu Parków, przylegających do siebie wzdłuż granicy, która utrzymać będzie w całej pełni, ale której przekraczanie będzie nader ułatwione. Tak w polskiej, jak w czechosłowackiej części Parku obowiązywać będą ustawodawstwa wewnętrzne obu krajów, ale projekty jednośnośnych ustaw, zaprowadzających Park będą jak najdalej uzgodnione drogą ścisłego wzajemnego porozumienia.

Park obejmować będzie całość Tatr właściwych po obu stronach granicy w dwóch strefach: całkowitego i częściowego rezerwatu. W rezerwacie całkowitym, obejmującym głównie skalne nieużytki, wszelka gospodarka ludzka, z wyjątkiem uregulowanej turystyki i pasterstwa, będzie niedozwolona, w rezerwacie częściowym, obejmującym okolice niższe, będzie częściowe użytkowanie dozwolone.

Krajobraz będzie chroniony drogą niedopuszczenia do eksploatacji kamienia, która jest i tak nieracjonalną z powodu zbyt wysokich kosztów добыcia, uregulowania kwestji użytkowania wód tatrzańskich i zakazu ogałacania zboczy oraz budowy kolejek i dróg jezdnych w głąb gór.

W lasach zaprowadzona będzie racjonalna i rozsądna gospodarka, według współczesnych zasad użytkowania ochronnych lasów wysokogórskich.

Kwiaty i roślinność chronione będą przed bezmyślnym i rabunkowym niszczeniem; pasterstwo uregulowane będzie drogą zarządzeń, zmierzających do unikania prymitywnego i rabunkowego użytkowania oraz podniesienia wydajności łąk.

Zwierzyna będzie chroniona przez specjalną straż — całkowicie, o ile chodzi o rzadkie gatunki, częściowo, o ile chodzi o zwierzynę łowną.

Turystyka będzie uporządkowana w zgodzie z zasadami parku przez odpowiednią budowę schronisk i ścieżek i niemożenie zbyt udogodnień w górach.

W stosunku do obszaru Tatr właściwych, które mają być chronione, w programie idei Parku Narodowego oraz Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego leży, aby podnóże Tatr, a przede wszystkim lotniska i uzdrowiska u stóp tych gór leżące, z Zakopanem na czele, zostały możliwie wysoko cywilizacyjnie podniesione i odpowiedziały zwiększającym się wymaganiom czasu dzisiejszego.

O ile chodzi o koszty zaprowadzenia Parku Narodowego w Tatrach, to będą one minimalne, gdyż, chodzi tu głównie o konserwację pierwotnej przyrody górskiej w takim stanie, w jakim znajduje się ona dzisiaj, a nie o żadne ulepszanie.

Sprawą Parku Narodowego Tatrzańskiego jako idea wielkiego kulturalnego i społecznego znaczenia ogólnosiwiatowego interesują się już dzisiaj bardzo żywo inne narody, a w szczególności Ameryka północna i Francja, czego wyrazem są liczne tej sprawie poświęcone zagraniczne publikacje. Park ten będzie pierwszym w Europie Parkiem Narodowym, obejmującym w myśl wzorów amerykańskich terytoria pograniczne dwu państw, gdyż dotychczas istniejące Parki Narodowe europejskie jak np. słynny Park szwajcarski w Engadin, są parkami wewnętrznymi danych państw.

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, uważając realizację Parku Narodowego za idealne rozwiązanie istniejących dzisiaj trudności tak w Tatrach, jak na Podhalu, poświęca zagadnieniu Parku Narodowego Tatrzańskiego swój tegoroczny „Tydzień Tatrzański“ w Zakopanem.

* * *

Zasnęły się senne góry
W mgławą jesienną opone —
Słońce nad niemi się pali,
Wyzłaca pola skoszone.

Kurz osiadł na jasieniach,
Na brzozech liść się czerwieni —
O smutna godzino rozłaki,
O smutna, cicha jesieni.

Odchodzę, bo czas mnie woła —
Ślad po mnie czyż tu zostanie?
O góry, o pola skoszone,
O ciche, smutne żegnanie!

Niedrukowany dotąd wiersz wpisał Jan Kasprowicz jako dedykację książki ofiarowanej Stan. Dankow w Poroninie 11 września 1909 w dniu odjazdu

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie.

Od lat przeszło 50 pracuje na obszarze wszystkich gór polskich luku karpackiego, począwszy od Śląska Cieszyńskiego, a na Rumunji skończywszy, Polskie Towarzystwo Tatrzańskie.

W tym czasie rozwinęło to towarzystwo nadzwyczaj owocną i pożyteczną działalność. Rezultatem jej jest podniesienie zdrojowisk i uzdrowisk u stóp gór, udostępnienie dzikich i niedostępnych obszarów, budowa schronisk górskich, prowadzenie i znaczenie szlaków i ścieżek turystycznych.

Od czasów wskrzeszenia niepodległości naszej ojczyzny, działalność Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego weszła w nowy wspaniały okres rozwoju. Po ustaleniu na konferencji towarzystw turystycznych polskich, odbytej w roku 1919 w Krakowie, z zakresu działania Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego wyłącznie na obszary górskie, towarzystwo to zreorganizowało się całkowicie w kierunku decentralizacji. Dzisiaj składa się Pol. Tow. Tatr. z 19 Oddziałów, które liczą około 8.000 członków we wszystkich większych miastach i głównych miejscowościach całej Polski.

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie zajmuje się również żywo propagandą turystyki w kraju i zagranicą. W tym celu wydaje P. T. T. stałe publikacje, wśród nich ozdobny rocznik „Wierchy“, albumy i przewodniki, mapy i widoki górskie, w języku polskim i obcych.

P. T. T. utrzymuje żywe stosunki z całą zagranicą, a przede wszystkim z Towarzystwami górskimi francuskimi, szwajcarskimi i czechosłowackimi. Z Klubem Czeskosłowackich Turystów łączy P. T. T. ścisły układ na zasadzie wzajemności, żywe i gorące związki P. T. T. z bratnim Towarzystwem polskim „Beskid“ Śląski na Śląsku cieszyńskim po stronie czesko-słowackiej.

Nie ma żadnego działu pracy, pozostającego w łączności z turystyką górską, w której P. T. T. nie brałoby udziału. W ostatnich czasach pracuje P. T. T. nad polepszeniem połączeń kolejowych z okolicami górskimi i uzyskaniem zniżek turystycznym.

Wśród działalności P. T. T., której wynikiem jest zbudowanie około 15 schronisk w Beskidach Zachodnich, Wschodnich, Pieninach i Tatrach, prace na obszarze tatrzańskim wysuwają się na jedno z pierwszych miejsc, a to ze względu na wyjątkową piękność i osobliwość tego jedyne go wysokogórskiego gniazda w Polsce.

W Zakopanem zostało P. T. T. w roku 1873 założone i przez pierwsze lata prowadziło żywą akcję około przemiany zwykłej wsi górskiej jaką było Zakopane, na uzdrowisko. P. T. T. budowało chodniki w Zakopanem, oświetlało wieś, utrzymywało kasyno, założyło Szkołę przemysłu drzewnego, wystarało się o urządzenie poczty w Zakopanem, współpracowało najżywiej około budowy linii kolejowej Kraków—Zakopane, gościłna Zakopanem Morskie Oko, Zakopane—Kościełiska i t. d. Śmiało można powiedzieć, że Zakopane nie byłoby tem największym uzdrowiskiem w Polsce, jakim jest, gdyby nie praca Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

W Tatrach samych spogląda Polskie Towarzystwo Tatrzańskie na szereg dokonanych doniosłych dzieł. Nowe granitowe schronisko na Hali Gąsienicowej, Oddziału Warszawskiego P. T. T., jest najlepszym schroniskiem tak po polskiej, jak po czesko-słowackiej stronie Tatr i nie ustępuje najlepszym schroniskom alpejskim.

Nad Morskim Okiem i w dolinie Roztoki posiada Towarzystwo obszerne i nieustannie ulepszone schronisko, w dolinie Pięciu Stawów Polskich wznosi obecnie Oddział Zakopiański P. T. T. nowe wygodne schronisko, wielkim nakładem ko-

szków i wysiłku. W Tatrach zachodnich, utrzymuje Sekcja Narciarska P. T. T. dwa schroniska zimowe w dolinie Starorobociańskiej i Pyszej.

W dziale ścieżek P. T. T. pokryło siecią znaczonych i udogodnionych szlaków całe Tatry polskie. W ostatnich latach przeznaczono farbą według nowych zasad, ustalonych w porozumieniu ze stroną czechosłowacką, wszystkie ścieżki tatrzańskie, tak, że obecnie orientacja w górach jest dla turystów nadzwyczaj ułatwiona.

Wszystkich tych wielkich prac dokonuje Polskie Towarzystwo Tatrzańskie o własnych siłach, otrzymując niewielkie subwencje z rozmaitych źródeł. Pomimo wielkich udogodnień, jakie P. T. T. zyskało przez swą działalność dla turystyki polskiej, liczba członków P. T. T. jest ciągle jeszcze zbyt małą w stosunku do wielkości naszego Państwa, szczególnie jeżeli zestawimy to z Czechosłowacją gdzie Klub Czeskosłowackich Turystów liczy ponad 50.000 członków.

Celem propagandy turystyki górskiej i prac swoich urzędu P. T. T. rokrocznie t. zw. „Tydzień Tatrzański“. Także i w roku bieżącym „Tydzień Tatrzański“ odbędzie się w Zakopanem od dnia 9—15 sierpnia b. r. z nader obfitym i urozmaiconym programem.

Obowiązkiem każdego, kto chodzi po górach polskich i korzysta w jakikolwiek sposób ze schronisk, ścieżek i udogodnień Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, jest zapisać się na członka P. T. T. oraz złożyć datki na cele Towarzystwa w czasie Tygodnia Tatrzańskiego!

Program Tygodnia Tatrzańskiego.

W ślad lat ubiegłych Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego urzęduje w Zakopanem

TYDZIEŃ TATRZAŃSKI

pod hasłem: „Tatry Parkiem Narodowym“ z następującym programem:

9 sierpnia, poniedziałek: godz. 11 przedpołudniem, Odczyt Dra Mieczysława Świerza: Stanisław Staszic w Tatrach (w setną rocznicę śmierci), Seweryn Goszczyński na Podhalu (w pięćdziesięciolecie śmierci).

godz. 3 popoł.: Wycieczka do jednej z okolicznych dolin tatrzańskich na ćwiczenia we wspinaniu i użyciu liny pod kierunkiem Sekcji Turystycznej P. T. T.

10 sierpnia, wtorek: godz. 11 przedpoł.: Odczyt prof. Dra S. Sokołowskiego, Projekt terytorjalny Parku Narodowego Tatr. w związku z gospodarką łąkową i pastwiskową.

12 sierpnia, czwartek: godz. 11 przedpoł.: Odczyt prof. Dra W. Goetla: Obecny stan prac wewnętrznych i międzynarodowych nad realizacją Parku Narodowego Tatr.

godz. 3 pop. Przechadzka na Gubałówkę celem przedstawienia w terenie projektu Parku Narodowego Tatr. pod przewodnictwem prof. Dra S. Sokołowskiego i prof. Dra W. Goetla.

13 sierpnia, piątek: godz. 11 przedpoł.: Dyr. inż. K. Stryjeński: Rozwój Podhala a Park Narodowy Tatr.

14 sierpnia, sobota: godz. 11 przedpoł.: Wiec członków i gości. Porządek dzienny: 1) Zagajenie prezydium; 2) Aktualne zagadnienia turystyki górskiej; 3) Realizacja Parku Narodowego Tatr. (ref. prof. Dra Goetla); 4) wnioski i uchwały.

godz. 4 pop. Uczenie ś. p. Bartłomieja Obrochty przez poświęcenie kapliczki.

godz. 8 wiecz. Zebranie towarzyskie członków Pol. Tow. Tatr.

15 sierpnia, niedziela: Zbiórka uliczna w Zakopanem na cele budowy schronisk i ścieżek turystycznych w Tatrach.

W ciągu tygodnia zbiórki i zebrania w kawiarniach i restauracjach.

Wszystkie odczyty i zebrania odbędą się w Dworcu Tatrzańskim ul. Krupówki. Tamże punkt zborny na wycieczki i na poświęcenie kapliczki.

Wstęp na odczyty lub udział w wycieczkach 1 zł, dla młodzieży 50 gr.

Za Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego: inż. K. Stryjeński, mjr. B. Romaniszyn, Sekret. z P. T. T. Dr. E. Stolla, Wiceprezes P. T. T. Prof. Dr. W. Goetel.

Za Sekcję Turystyczną: Prezes Dr M. Świerz.

Za Oddział Zakopiański: Wiceprezes Dr. J. Diehl.

Za Sekcję Narciarską: Prezes inż. K. Schiele.

Uprawnienia członków Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

Członkowie Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego korzystają z szeregu uprawnień, udogodnień i ulg, a to:

1) Legitymacje członkowskie, opatrzone potwierdzeniem starostwa stałego miejsca zamieszkania oraz wizą najbliższego konsulatu Czeskosłowackiego, uprawniają do przekraczania granicy polsko-czeskosłowackiej oraz poruszania się w obrębie pasa turystycznego, obejmującego wszystkie tereny turystyczne interesujące w grupach górskich Wielkiej Fatry, Grupy Chochoła, Orawy, Tatr, Kotliny Spiskiej, grupy Stochy w Beskidach Ławoczańskich i grupy Czarnohory i Świdowca w Beskidach Wschodnich, oraz do zatrzymywania się w miejscowościach klimatycznych po południowej stronie Tatr. Legitymacja taka jest ważna na przeciąg całego roku.

2) Pierwszeństwo w uzyskiwaniu noclegów i zniżki 50% we wszystkich 15 schroniskach będących własnością Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Tatrach, Beskidach zachodnich i wschodnich. Pierwszeństwo zniżki w noclegach w dworcu P. T. T. przy ul. Krupówki w Zakopanem oraz zniżki w gospodzie turystycznej w Dworcu.

3) Zniżki 50% za noclegi w 45 schroniskach Czeskosłowackiego Klubu Turystów w Tatrach, w Beskidach i na całym obszarze Republiki Czeskosłowackiej, zniżki 50% za nocleg w schroniskach Towarzystwa Karpathenverein w Tatrach, także same zniżki w schroniskach jugosłowiańskich w Karawankach i Alpach Julijskich towarzystw Slovenske Planinske Drustvo w Lublanie i Hrvatsko Planinarsko Drustvo w Zagrzebiu.

4) Zniżki 33% na dojazdowych kolejach elektrycznych po czeskosłowackiej stronie Tatr, zniżki 33% na kolejach państwowych polskich i czeskosłowackich przy zbiorowych wycieczkach po 10 osób przez cały rok.

5) Korzystanie z biur informacyjnych K. C. S. T. po stronie Czeskosłowackiej Tatr po zniżonych cenach, zniżki 10% w sklepach przyborów turystycznych i artykułów spożywczych K. C. S. T. po południowej stronie Tatr oraz w cenie obiadów turystycznych przy Szczyrbskim Jeziorze w gospodzie K. C. S. T.

6) Zniżki za wszelkie wydawnictwa i publikacje P. T. T. Bezpłatne korzystanie z bibliotek P. T. T. w Krakowie i w Zakopanem.

7) Zniżki w szeregu firm zakopiańskich, w niektórych pensjonatach i hotelach w Zakopanem i w różnych zdrojowiskach karpaccich.

Wobec powyższych daleko sięgających uprawnień, zapisujecie się na członków Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego!

Janowi Kasprowiczowi.

Mgły spadły grube na regle i hale,
jak kir, jak serca niepomierne żale —
Smreki jęków ozwały się chórem,
Kosodrzewiny zaszeptaly wtórem,
zakały wszystkie jeziora i stawy
i dzień się podniósł cichy, smutny, łzawy,
bo oto widmo przyczajone śmierci
wypełzło kędys z mroków orlej perci...
i weszło w mistrza zacisne ustronie — — —
Zimnemi dłońmi opłotło Mu skronie
i ostre szpony w serce żywe wbiło...
Hej! wczoraj jeszcze życie w Nim się tliło,
O wielkiej marzył świetności i sławie
Ojczyzny łubej — — — a dzisiaj stąd prawie
gdzie spędził życia kęs górny i bujny
śmierć Go zabrała — — — Orzeł pomarł czujny,
co nad gniazd kręgiem wielkie sprawiał strażę,
w świątyniach ducha budował ołtarze
i serc rząd dzierzył. Hej! płacze Podhale,
Poznań, Śląsk, Kresy, Kujawy, Górale — — —
Turnie i granie wstrząs srogi porywa:
„pomarł Kasprowicz — Jan — pochodnia żywa,
co wznosząc oczy do słońca, do nieba,
żądał dla tłumów światła! oprócz chleba“.
Halny Mu wicher pieśń zaśpiewa dumną —
śpiący rycerze wstaną i za trumną
pójdą orszakami z Giewontem na czele
sprawować modły w Kolosie — Kościele
wspartym o Tatrów granitowe słupy — — —
W grobowcu Jego przebogate łupy
złożą — — i trumnę szkarlatem otulą,
stopy owina halnych mgieł koszulą,
skronie szarotek otoczą Mu wieńcem
i liściem dąbu — — — a lica rumieńcem
tatrzańskie zorzy okraszają Mu hojnie,

by pośród swoich śnił dumnie, spokojnie
i czuwał: czy też wszystkie duchy razem
są jego myśli i uczuć obrazem?
Czy wszystkie serca biją tak, jak biło
Jego serce gdy miłość swą dzieliło
z nami razem? i czy okrom chleba
dajemy tłumom światło? Czy potrzeba
kraju jest nam świętą? próżność i pycha
nie krepują lotu, a żądza licha
dusz nie jałowi? zapalu nie studzi?
I czy kochamy, jak On kochał ludzi? —
I będzie czuwał wiek wieków nad nami,
aż wszyscy światła stanem się synami!

Rybnik, dnia 2 sierpnia 1926 r

Feliks Tyski.

Do sprzedania (ewentualnie częściowo) majątek ziemski

3760 dziesięcin, głównie leśny, między spław-
nemi rzekami Wilją i Naroczą, blisko Wilejki
powiatowej na Wileńszczyźnie.

Oferty: Zakopane, Kosówka, T. K.

Dr. Med. Szymon Papier

b. lekarz klin. Prof. Fingera w Wiedniu

ordynuje w chorobach

skórnych, wenerycznych i kosmetyce

Prześwietlenie i leczenie cewki endoskopją i galvano-
kaustyką.

Usuwanie brodawek, wrodzonych plam barwikowych
zarostu na twarzy, najnowszymi aparatami elektrycznymi
Zakopane, ul. Kościeliska 2.

KRONIKA.

TYDZIEŃ SPORTOWY W ZAKOPANEM.

W dniach 9—15 sierpnia b. r. odbędzie się w Za-
kopanem „Tydzień Sportowy“, na który złoży się:

- 1) Międzynarodowy turniej tenisowy o mistrzostwo Zakopanego;
- 2) Zawody lekko-atletyczne;
- 3) Kolarski wyścig o mistrzostwo Zakopanego;
- 4) Stafeta lekko-atletyczna Zakopane—Morskie Oko i z powrotem;
- 5) Raid motocyklowy;
- 6) Bieg kolarski na przełaj.

Tyżdzień Sportowy aranżuje Komitet Propagandy Zakopanego. Techniczne wykonanie przeprowadza A. Z. S. w Krakowie.

Dla zwycięzców wposzczególnych punktach programu ofiarowują tut. Gmina, Klimatyka, Związki, Stowarzyszenia etc. szereg cennych nagród.

WYCIECZKA NA SPISZ, LIPTÓW I ORAWĘ

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze w Warszawie, korzystając z obowiązującej od niedawna konwencji turystycznej polsko-czeskosłowackiej urządziła w dn. od 22 sierpnia do 12 września b. r. trzytygodniową wycieczkę na Spisz, Liptów, Orawę, w okręg Czadecki i w Beskidy Śląskie po tamtej stronie granicy. Wycieczka rozpocznie się od Nowego Targu, potem podąży przez Czorsztyn, Pieniny, Szczawnicę, Żegiestów, Krynice do Bardzowa i Zborowa, Skąd zacznie się tura okrężna południową stroną Tatr w kierunku Cieszyńska. Zwiedzane będą na Spiszu Stara Lubowla z ruiną zamku, Podoliniec, Koźmark, Jaskinie Bielskie w Tatrach, letniska podtatrzańskie po stronie czeskosłowackiej od Łomnicy Tatrzańskiej po Szczyrbskie Jezioro. Na Liptowie: Liptawki Św. Mikołusz, Hulčomberg i zamek Likawa, na Orawie szczyt Wielkiego Uhocz, Dolny Krubin, Orawskie Zanki i Niżne Tatry. Nad Wagiem zwiedzane będą ruiny zamków Strecno i Stary Hrad, oraz Zylina. W ostatnich dniach wycieczka przejdzie przez Czadeckie, Beskidy Śląskie od strony czeskosłowackiej z wejściem na Łysą Górę (1325 m.). Z Cieszyńska powrót koleją do Polski. Koszta wycieczki wyniosą minimum 300 złotych od osoby. Chcący wziąć udział w wycieczce winni się wpisać do najbliższego Oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i zaopatrzyć w legitymacje nowego typu, wizowaną w stanowstwie i konsulacie czeskosłowackim, dającą prawo do poruszania się w granicach pasa turystycznego po stronie czeskosłowackiej. Zgłoszenia najpóźniej do dnia 18-go sierpnia. Bliższych informacji udziela prowadzący dr. Mieczysław Orłowicz. Warszawa, Ministerstwo Robót Publicznych.

Z POWODU ARTYKUŁÓW DRA JÓZEFA ŻYCHONIA, umieszczonych w naszym piśmie, organ Polskiego Towarzystwa Balneologicznego, „Przegląd Zdrojowo-Kąpielowy“ pisze w numerze 7-ym z dnia 1-go sierpnia b. r. — tak:

„Głos Zakopiański“ ogłosił w szeregu numerów

(od 11—18) dłuższy artykuł dra J. Żychonia, niegdyś lekarza klimatycznego w Zakopanem, p. t. „Przeszłość i Przyszłość“. Warto zaiste, ażeby się z jego treścią zapoznali ci wszyscy, co sine ira et studio śledzą rozwój naszego zdrojownictwa i wpływają nań z urzędowego, czy z nieurzędowego tytułu. Uwagi dra Żychonia odnoszą się przedewszystkiem do Zakopanego. Dowiadujemy się z nich o wieloletniej walce ludzi rozumnych, prawdziwych przyjaciół Zakopanego z wsteczniactwem i z ciasnym sobkostwem, chronionem, niestety weale często, li tylko w imię popularności. Dobrze jest wiedzieć o tem wszystkim, nawet z nazwiskami.

„Największą wartością w artykule dra Żychonia przedstawiają wszakże nie rekryminacje. Posiadają one ustępy, w których autor mówi o brakach administracyjnych w zdrojowiskach w ogóle. Nie mogło się przy tem obejść bez krytyki obecnej ustawy o zdrojowiskach. I zgodzić się trzeba bez zastrzeżeń z autorem, gdy żąda poprawienia tej ustawy. Nie on pierwszy i nie on jedyny domaga się tego. Ale dr. Żychon wie, że nową ustawę nie otrzyma nasze zdrojownictwo tak rychło. Przy układaniu jej ważyć się będą rozmaite wpływy, nie mające bardzo często nic wspólnego z dobrem i z korzyścią zdrojownictwa. Wtedy, ażeby nie zwlekać z naprawą rażących usterek, wskazuje dr. Żychon, co zrobić można i trzeba już dzisiaj w oparciu o obecną ustawę. Jest w tem, co mówi wiele dobrych myśli. Po szczegóły odsyłamy czytelnika do ostatniej części artykułu dra Żychonia, zachęcając raz jeszcze wszystkich, pragnących dobra i zdrojowego rozwoju rodzinnego zdrojownictwa, do przeczytania rozumnych i z serca płynących uwag doświadczonego lekarza zakopiańskiego.

Z przyjemnością dowiadujemy się, że Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, które w grudniu r. z. zabrało głos w sprawie projektowanych zmian w administracji Zakopanego, postanowiło obecnie wystąpić z nowym memorandumem w tej sprawie i zgłosić postulaty swoje do Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia, w duchu konkluzji artykułów dra Żychonia, o ile chodzi o część ściśle zakopiańską, zagadnienia. Sprawy t. zw. okręgu ochrony sanitarną będą w tym memorandumie rozważone ze stanowiska, jak najrychlejszej realizacji Narodowego Parku Natury w Tatrach.

O KATEDRĘ BALNEOLOGJI. Polskie Towarzystwo Balneologiczne w Krakowie, wydało następującą odezwę:

„Polska jest jedynym państwem w Europie, które nie posiada do tej chwili ani jednego ośrodka naukowego dla balneologii. U nas niema gdzie kształcić młodego pokolenia lekarzy fizjoterapeutów, niema wrasztatów dla naukowej pracy na polu balneologii, niema instytucji, w której przemysł zdrojowy znalazłby mógł radę i pomoc w sprawach, dotyczących lekarskiego urządzenia zdrojowisk. Brak ten tworzył zawsze jedną z bardzo ważnych przyczyn nader powolnego ich rozwoju. Polskie Towarzystwo Balneologiczne czyni już od szeregu lat starania, ażeby temu zaradzić. Niestety, nie zdołało do tej chwili u rządu niczego wyjednać. Niema też nadziei, ażeby to się udało w najbliższej przyszłości. Skoro rząd dać nie chce, czy nie może, trzeba szukać innej drogi, zapukać do ofiarności publicznej.

Wysoki poziom krajowych zdrojowisk przynieść może niewątpliwie bardzo wielką korzyść całemu społeczeństwu polskiemu, podwładzającemu te zdrojowiska. Przynieście korzyść realną, bo powstaną lepsze warunki leczenia, a jednocześnie zaspokoili uczucie dumy narodowej, bo nie trzeba już będzie obawiać się porównywania własnych zdrojowisk z zdrojowiskami zagranicznymi. Wszystko, co społeczeństwo czyni dla dobra własnego zdrojownictwa, uczyni także dla siebie samego.

Mając to na względzie, zwraca się Polskie Towarzystwo Balneologiczne do całego społeczeństwa polskiego z gorącym apelem o pomoc w gromadzeniu funduszy na budowę i ugruntowanie uniwersyteckiego instytutu balneologicznego w Krakowie. Nawet niewielkie ofiary zaważą na szali, gdy składać je będą tysiące ludzi dobrej woli. Ziarnko do ziarnka, a zbierze się mianka. O mianki i o ziarnka na wzniesienie nowego, niezmiernie ważnego przybytku nauki i kultury polskiej, proszą polskie społeczeństwo:

Za Polskie Towarzystwo Balneologiczne: Prezes Prof. dr. L. Korczyński, sekretarz dr. T. Cybulski.

Pierwsze ofiary na ten cel złożyli lekarze zakopiańscy.

NOWY WYSTĘP TOWARZYSTWA TEATRALNEGO z dn'a 29 lipca b. r., stwierdził jeszcze raz, że zespół nasz, doskonalcąc stale swe sceniczne walory, nie zaniedbuje niczego aby zasłużyć na dobre imię. „W Golebniku“ Nikorowicza, wystawiono jak zwykle nadzwyczaj starannie. Dekoracja pierwszego i ostatniego aktu według projektu art. mal. T. Ko-

niewieża, przedstawiała się dobrze — pewne zastrzeżenia mamy tylko co do posługiwania się w dekoracji naturalnymi drzewkami i kwiatami. Sztuczne światło i sztuczne tło nie harmonizują nigdy z naturalnymi roślinami.

Komedja Nikorowicza należy do sztuk o pogodnym i słonecznym charakterze. Pisana wierszem przedstawia duże trudności dla artystów a szczególnie amatorów — wymaga nadzwyczajnego zgrania i opamiętania pamięciowego ról. Nie więc też dziwnego, że nasi amatorzy w wielu wypadkach nie zdołali w zupełności pokonać tych trudności, niemniej jednak nacgół wywiązali się z zadania dobrze. Wiersz Nikorowicza brzmiał najlepiej w ustach p. Koniewiczza, grającego b. dyskretnie i bez szarży, rolę Antoniego i przy p. Rudnickiej, która w swym pierwszym występie okazała się dla tutejszego zespołu, pierwszorzędnym nabytkiem. Pan Hierowski w ostatniej swej kreacji czuł się znakomicie — śmiało odegrała swą rolę pani Gabrysowska — sympatyczną parę starych kawalerów, półwiekowych adoratorów ciocięzki, oddali jak zawsze z dużym odczuciem, humorem pp. Wesolowski i Listowski. Inni amatorzy czynili niemałe wysiłki, aby dostroić się do poziomu gry kolegów i do im się w dużej mierze udało.

NAUCZYCIELSTWO W HOLDZIE STANISŁAWOWI WITKIEWICZOWI. W czwartek, 21 lipca b. r., członkowie Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, przebywający na kursach wakacyjnych w Zakopanem, wyruszyli na pochódzie z przed miejscowej szkoły powszechnej na stary cmentarz, gdzie ma grobie ś. p. Stanisława Witkiewicza, złożyli wieniec uwity z kosówki — z napisem na szarfach: „Twórcy regionalizmu podhalańskiego, członkowie Powszechnego Uniwersytetu Regionalnego im. Stanisława Witkiewicza Związku P. N. S. P. 20 lipca 1926”.

CIS, wyrwany ręką barbarzyńską ze skały Tatrzańskiej, zasadzony nieumiejętnie w ogrodzie gminnym obok łaźni, zmarł. Państwowa Rada Ochrony Przyrody, zwróciła się do Komisarza rządowego uzdrowiska z wnioskiem o wdrożenie dochodzeń, kto zniszczył bardzo piękny a coraz radszy okaz flory wysokogórskiej, chroniony ustawowo.

Lista gości

od 26 lipca do 4 sierpnia 1926 r.

Antoscyk Józefa, Biała — Wanda.
Amsterowa Marja, Kraków — Bystre, Jacina.
Adamski Władysław, Katowice — San. Dłuskieh.
Alski Dr Tadeusz, Tarnów — Eljaszówka.
Altschüller Sydonja, Jarosław — Łomnica.
Arkuszewska Antonina, Chruściechów — Sanato.
Aprill Stefan, Lwów — Renaissance.
Askenazowa Zofja, Lwów — Ermitage.
Adamska Jadwiga z r., Kraków — Nasza.
Aneksztejn Helena, Warszawa — Zimajerówka.
Arwanetz Hel. z c., Milanówek — przy dworcu 1255
Armer Dr Józef, Kraków — Kościeliska 20.
Altbergowa Powa, Płock — Szymony, Jonkowa.
Anders Marja, Łódź — Oleńka.
Amcisen Irma, Kraków — Pardałówka, Dudlak.
Agatstein Alfred, Lwów — St. Polana 32.
Adamówna Lonka, Lwów — Bronisława.
Ajzenberg Juljus, Będzin — Grażyna.
Andrzejewski Jerzy, Warszawa — Krokus.
Bajerowa Marja, Rzeszów — Józefa.
Bartkiewicz Zofja, Warszawa — Orawianka.
Baumritter Hanna, Warszawa — Halka.
Baderowa Bug., Kraków — Wierchy.
Babulska Janina, Włodzimierz — Polanka.
Baumritter Feliks, Warszawa — Antałówka, Łuszczek.
Bat Genia, Lwów — Uciecha.
Blasel Hugo z s., Mikołów — h. p. Gewontem.
Blasfuk Aron, Warszawa — Świt.
Baran Izidor, Czachowice — Gerlach.
Bartkowiak Antoni z ż., Poznań — h. Sport.
Brauówna Mela, Kraków — Mzonka.
Bador Roman, Londyn — Lwowianka.
Batarza Stanisław, Warszawa — Mohylanika.
Bartlewicz Edm. z ż., Poznań — Sanato.
Baum Arnold, Kraków — Kasprusie 28.
Babulska Janina, Włodzimierz — Polanka.
Bacwa Apolonja, Książ Wielki — Cz. Krzyż.
Brandstätter Izidor — Świt.
Backtrog Fryderyka, Lwów — Warszawianka.
Baranowska Jadwiga, Warszawa — Modrzejów.
Bachno Teodor, Kraków — Cz. Krzyż.
Bandeł Łazarz, Kraków — M. Oko.
Berinan Dr Szymon, Kraków — h. p. Gewontem.
Bredy Józefa, Kurowice — Czarny Staw.
Beatusówna Jadwiga, Kalisz — Złotogłów.

Bergaryówna Róża, Warszawa — Gładkie 502.
Bergary Samuel, Warszawa — Gładkie 502.
Besser Stanisław, N. Jork — Irys.
Brenner Abraham, Jasło — Zdrój.
Brenner Rozalja, Jasło — Zdrój.
Bernatowicz Leonja z r., Łódź — Do Olezy.
Bergen Marja, Bydgoszcz — Bochdanówka.
Boelke Jadwiga, Warszawa — Sanato.
Bemowa Salomea, Warszawa — Strzecha.
Bielicki Winc., Warszawa — Stamary.
Bittner Adam, Rawa Ruska — Zaczisze.
Biegeleisen Dr Leon z ż., Warszawa — Króle.
Biedrzycka Marja, Warszawa — Skaut.
Blirch Gustaw, Katowice — Lubień.
Biernat Adam, Kraków — Żywiezańskie, Tatar.
Biernat Antoni, Kraków — Żywiezańskie, Tatar.
Binderowa Marja, Warszawa — Skaut.
Bogański Edward z ż., Płock — Stamary.
Bielecka Zofja, Grudziądz — Cz. Krzyż.
Bomsztajnowa Syncha, Łódź — Zimajerówka.
Bogusławska Halina, Warszawa — Wierchy.
Bornsteinowa Elza z s., Kraków — Wołodyjówka.
Berkowska Bronisława z c., Warszawa — Orlątko.
Brzeczowski Jerzy z ż., Warszawa — M. Oko.
Brojdówna Barsrena z s., Wilno — Skibówki 17.
Beguicka A., Warszawa — Flora.
Bogucki Jan, Warszawa — Flora.
Bogucka Zofja, Warszawa — Flora.
Borowiecki Wład., Zamość — Boruta.
Boltz Wilhelm z r., Łódź — Jerzewo.
Bloch Szejna, Warszawa Witkiewicza 1.
Begdówna Marja, Wieliczka — Krupówki 54.
Bortensztejnowa R., Warszawa — Górno Karpacza.
Bemert Olga, Chlebiotki — Mieguszowiecka.
Buczyńska Wanda, Kraków — Wanda.
Bojanowska Wal. z s., Zgierz — Obok stacji, Jonek.
Bogusławska Halina, Warszawa — Lubień.
Bendan Kazimierz, Warszawa — Pogoń.
Bromirski Rajmund, Pabjanice — Ligja.
Burzyk Gerondy, Czerminka — San. Dłuskieh.
Blunek Jan z r., Warszawa — Cz. Krzyż.
Buczok Wincenty z ż., Tarn. Góry — Grażyna.
Brunnerowa Aniela z c., Warszawa — Żychoniówka.
Bujak Dr Wład. z ż., Kraków — Gładkie 400.
Brüll Rozalja z r., Kraków — Kamieniec 1487.
Buszowa Marja, Warszawa — Żywiezańskie 1271.
Budewski Karol z r. — San. Nauczycielskie.
Buchbinder Róża, Kraków — Zagórze.
Budrewicz Dr Emilja, Warszawa — Sanato.
Brykman Henryk, Druskieniki — Kresy.
Brych Stanisław, Poznań — Cz. Krzyż.
Cederbaum Anne, Sosnowiec — Lwowianka.
Cehak Leopold, Zamość — Wierchy.
Cederbaum Adela, Sosnowiec — Lwowianka.
Celnikówna Jadwiga, Częstochowa — h. Turystów.
Cielocka Aniela, Horodynia — Pod Gubałówką.
Ciesielski Edmund, Ostrów — Błękitna.
Cook Anna, Warszawa — Radowid.
Cyfrowicz Józefa, Toruń — Bystre 5, Łuszczek.
Cyn Sura z ż., Będzin — Bocian.
Chamski Antoni z ż., Radom — Wanda.
Chojnacki Kazimierz, Poznań — Oleńka.
Choptiak Marja, Bresznów — San. Dłuskieh.
Chudobiecka Marja, Wilanów — Łomnica.
Choroba Roman, Sosnowiec — h. Turystów.
Chomicz Franciszka, Zamość — St. Polana 19.
Chillówna Chania, Kraków — Krupówki 75.
Chudoba Lola, Kraków — Zagórze.
Choromański Michał, Warszawa — Sienkiewicza 54.
Chodźko Marja, Warszawa — Szalas.
Cholewianka Anna, Ochajno — Krupówki 54.
Chmielewska Helena, Warszawa — Zaczisze.
Chorzewska Janina, Warszawa — Wanda.
Chmielewski Witold, Warszawa — Wiosna.
Charlemagne Zofja, Warszawa — Jolanta.
Czubryńska Marja z r., Kraków — Wanda.
Czaplicki Dr Brunon z ż., Łódź — Królewianka.
Czech Maksymilian, Katowice — San. Dłuskieh.
Czajor Wiktor, Katowice — M. Oko.
Czarniechowska Karola, Kraków — Kresy.
Czerwiński Henryk, Radomsk — Kresy.
Czaykowska Stanisława, Przemyśl — Konradówka.
Czamaniewicz Kletylda, Łódź — Limba.
Czamaniewicz Dr Mieczysław, Łódź — Cz. Krzyż.
Częstochowska Fradla z s., Łódź — Dworek.
Czarny Hieronim Chaim, Warszawa — Wanda.
Czeszer Leon, Warszawa — Sanato.
Czepielowa Helena, Kraków — Krupówki 17.
Czajkowski Wacław z r., Warszawa — Morskie Oko.
Czechowska Helena z r., Sosnowiec — Za Bramką.
Drankowska Estera, Warszawa — Kasprusie 24.
Dąbrowski Józef, Warszawa — Nowotarska 17.
Dankowski Czesław, Ostrów — Dom wycieczkowy.
Danziger Abram z ż., Warszawa — M. Oko.
Dawidowicz Izrael, Wieluńskie — Dworek.
Dąb Aron, Będzin — Dworek.
Dahm Johanna, Zawiercie — Sanato.
Dahm Erik, Zawiercie — Sanato.

Dzawała Kazimierz, Jaworzno — Warszawianka.
Dembowski Adam, Kraków — Orlątko.
Dębiński Stanisław z r., Siemianowice — Helenka.
Dintenfass Zofja, Kraków — Wierchy.
Dzieduszycki Konst., Lwów — h. Turystów.
Działkiewicz S., Lubiniec — h. Turystów.
Dziurzyński Feliks, Lwów — h. p. Gewontem.
Dmowski Henryk, Warszawa — Cz. Krzyż.
Domańska Janina z s., Warszawa — Kościeliska 46.
Droza Józef, Sambor — Zalesie.
Dobek Justyna, Warszawa — Mieguszowiecka.
Dobiecka Jadwiga, Jarosław — Turnia.
Dworński ks. F., Lwów — Bystre, willa ś. Antoniego.
Dobiesław Jan, Kraków — Morskie Oko.
Drozd Józef, Sambor — Wiosna.
Dombek Tomasz, Niżankowice — Kotelnica 185.
Dunabecki Michał, Kraków — M. Oko.
Dulbianka Halina z o., Lwów — Wanda.
Duzinkiewicz Dr Aleks., Lwów — Warszawianka.
Dymek Dr Władysław, Kęty — M. Oko.
Drygas ks. Stefan, Poznań — hot. Sport.
Dykas Tadeusz, Lwów — Leśniakówka.
Dymówna Franciszka, Częstochowa — Ludka.
Dyki Jan — Elektron.
Ehrlich Dr Benthold, Kraków — Radowid.
Ehrentaut Eliza, Sosnowiec — Staszczkówka.
Ebsman Artur, Kraków — h. Sport.
Eichner Rosa, Bielsk — Gerlach.
Eichstadt Leon, Bydgoszcz — Grunwald.
Egiersdorfówna Aleks., Siedlce — Wiosna.
Engelman Senfora, Warszawa — Kościeliska, Jochym.
Ehrenfeucht Wiktor, Warszawa — Piast.
Frankenberg Estera, Łódź — do Kuźnie 15.
Falkiewiczówna Marja, Poznań — Ordon.
Fraszek Jerzy, Warszawa — h. p. Gewontem.
Freitag Alfred, Siemianowice — San. Dłuskieh.
Frey Regina — Krupówki 35.
Fraenkel Leon, Kraków — Obrochtówka.
Frenkel Marek, Kraków — Jurand.
Factold Elza, Inowrocław — Warszawianka.
Feinkind Roszla, Warszawa — Stamary.
Fiszlowitz Stefanja z c., Kraków — Sobczakówka 6.
Finsterbusch Eugenja, Sanok — Bristol.
Finkowa Marja, Tarnów — Lublinianka.
Fischlerówna Sala, Lwów — Uciecha.
Fisch Dr Izak z s., Lwów — Górno Karpacza.
Fischer Obzer, Będzin — Dworek.
Fischer Wiesław, Warszawa — Sulejówka.
Friedberg Eugenja i Alicja, Warszawa — Marilor.
Fischowa Dr Helena, Kraków — Bristol.
Fidzińska Janina, Warszawa — Gencjana.
Fromowicz Emilja z s., Biała — Dworek.
Förster Róża, Łódź — Kasprusie, Samardak.
Florykowska Marja z c., Piotrków — Grunwald.
Fukówna Zofja z r., Kraków — Jolanta.
Galewska Irena, Łódź — pod Reglami, Trzebnia.
Gawlikowski Jan, Warszawa — Oaza.
Galowska Marja, Brzesko — St. Polana. Tatar.
Gaertler Lola, Będzin — Sierotka.
Gwapin Katarzyna, Zagorowa — Kamieniec, Królowa.
Gajewska Janina, Warszawa — Jaworzynka.
Grabowiecki Antoni, Dąbrowka — Morskie Oko.
Grauman Teodor, Siedlce — Warszawianka.
Gabler Dr Władysław, Poznań — Wiosna.
Gassner Gustaw z ż., Łódź — Radowid.
Gajewicz Leon, Łódź — Renaissance.
Głaziewicz Wacław z r., Warszawa — M. Oko.
Gabrysowski Dr Włodz. z r., Jasło — Jagienka.
Grzebieniowa Zofja, Łódź — Kosówka.
Gerliczowa Paulina, Poznań — Wierchy.
Gedygowa Małgorzata z s., Brzeziny — Janówka.
Gedliczka Józef, Kielce — Gerlach.
Gellrich Maks, Katowice — Poraj.
Gelbosz Gizela, Kraków — Wanda.
Gergowicz Dr Władysław, Warszawa — Koliba.
Gleitzman Feigel, Kraków — Ballada.
Gerstein Dr Gustaw z ż., Łódź — Zagórze.
Gellrich Hase, Katowice — Lubień.
Grzesłowicz Stefanja, Poznań — Wanda.
Gliot Chaim, Wilno — Skibówki 17.
Gieszczykiewicz Stan., Kraków, Dom Chahubińskiego.
Gorzkowska Marja, Kraków — Elektron.
Grodzicka Irena, Warszawa — Józefa.
Grodzicka Janina, Warszawa — Józefa.
Gogolkiewicz Kazim., Poznań — Dom wycieczkowy.
Gottlieb Salomea, Pod Reglami, Trzebnia.
Gtoda Stanisława, Kielce — Wojtuś.
Górski Dr Czesław, Zakopane — Janka.
Górecki Zdzisław, Warszawa — hot. pod Gewontem.
Goldmacher Bolesława, Warszawa — Borek.
Goliński Władysław, Łódź — do Olezy Ustupski.
Gostomski Jan, Włocławek — Nasza.
Gottlieb Dr Seweryn z rodz., Kraków — Piast.
Gottesman Józef, Lwów — Wanda.
Golec Jerzy, Francja — Smerekow.
Godowska Gertruda, Wodzisław — Radowid.
Grohman Henryk z rodz., Łódź — Zofjówka.
Goldberg Edward, Łódź — Skibówki 8.

Goldberg Lina, Lwów — Cieślówka.
 Goldberg Salomea, Dąbr. gór., nad kolejną Szablowski.
 Gogoliński ks. Aleksander, Zakopane — Odrodzenie.
 Goldmanówna Dorota, Częstochowa — Jasna.
 Goldberg Dr Gustaw, Lwów — hot. pod Gewontem.
 Gołaszewska Julja, Warszawa — Wiosna.
 Glocerowa Janina, Warszawa — Curuska.
 Górniak Dr Stefan, Lwów — Warszawianka.
 Goldberg Wanda, Warszawa — Kościeliska 1428.
 Goldbaum Helena, Kraków — Laura.
 Goldwasser Dr Maks, Kraków — Sienkiewiczówka.
 Gorczycki Barabara, Zosin — Odrodzenie.
 Guranowska Marja, Warszawa — Józefa.
 Gutkowski ks. Antoni, Lekowo — Księżówka.
 Gutkowski Władysław, Warszawa — M. Oko.
 Gutman Aba, Będzin — Irys.
 Guzik Gizela z c., Strzyżów — Stanisława.
 Grün Ludwik, Kielce — Ermitage.
 Gutkowska Eugenia, Borysław — Orawianka.
 Grudniewiczówna Zofja, Kutno — Kościeliska 94.
 Grutkowski Władysław, Warszawa — Sanato.
 Gumpowicz Ferd., Kraków — Poraj.
 Gronwald Stefan, St. Zjednoczne — Warszawianka.
 Guzy Aleksander, Kraków — Słoneczna.
 Gruchalski ks. Stan., Włocławek — Księżówka.
 Gut Natalja z dz., Warszawa — Morskie Oko.
 Grylka Feliks, Biała — M. Oko.
 Gdyl Józef z rodz., Sosnowiec — Szkolna 1300.
 Grzywacz Honorata, Kraków — Kasprusie 26.
 Grzywacz Marjan z ż., Warszawa — Zalesie.
 Grzymkowska Józefa, Jaremeze — Staszczkówka.
 Hablińska Jadwiga, Kraków — Poraj.
 Haase Józefa z s., Katowice — Wanda.
 Hamburger Leon, Kalisz — Złotogłów.
 Halperin Regina, Warszawa — Borek.
 Haluszczakowa Helena, Andrychów — Beziunienna.
 Hacıowa Marja, Wiśniów — Halszka.
 Habel Henryk, Brzesko — Wanda.
 Hasensprung Edward, Warszawa — M. Oko.
 Hankiewicz Leonard, Warszawa — Modrzejów.
 Hakmacher Salomon, Warszawa — Genejana.
 Hartman Leona, Będzin — Mieguszwiecka.
 Hercygieł Emilja, Będzin — Chramcówki 1.
 Heturel hr. Roman z ż., Łódź — Stamary.
 Heumanówna Ida, Częstochowa — Zdrój.
 Hendlar Henryk, Łódź — Skibówki.
 Henoch Dr Józef z rodz., Krzeszowice — Kamilla.
 Helfgotówna Pola, Warszawa — Gosp. Włoczęgów.
 Heiman Klara, Warszawa — Anastazja.
 Herstein Dr Henryk, Kraków — hot. pod Gewontem.
 Heinz Karol, Katowice — Lubień.
 Hertz Maurycy z rodz., Warszawa — Radowid.
 Hierowski Dr Stefan, Lwów — Jutrzenka.
 Hirsztowa Klara, Wieliczka — Anastazja.
 Höchstimowa Henryka z r., Kraków — Zimajerówka.
 Horowicz Joachim, Będzin — Chramcówki 1.
 Honowski Feliks, Warszawa — Lwowianka.
 Hoffmann Bruno, Kraków — Zakopianka.
 Honwalt Elżbieta z s., Warszawa — Wawel.
 Horowitz Dr Samuel, Kraków — Poraj.
 Hoffman Marjan, Krotoszyn — Świetlana.
 Hozer Dr Jan, Lwów — Wanda.
 Holobowiczówna Róża, Katowice — Bochdanówka.
 Horowitz Saul Ch., Kraków — Poraj.
 Hożerowa Krystyna, Lwów — Warszawianka.
 Hofnokiowa Gabrijela, Warszawa — Warszawianka.
 Hoffmann Teodor, Ruda — Stamary.
 Hulewicz Roman, Warszawa — Cz. Krzyż.
 Fryniewicka Józefa, Łódź — Górno-Karpaczka.
 Ingarden Romanowa, Kraków — Elektron.
 Ichniowska Helena, Kurowice — Cz. Staw.
 Inicka Marja, Sambor — Pani.
 Imola Franciszek, Król. Huta — H. Oko.
 Immerglück Selma z rodz., Kraków — Świt.
 Iwanowski Wacław, Pszczyna — Bristol.
 Jamroz Karol z ż., Kraków — Marja.
 Jankowski Mieczysław, Przemyśl — San. Dłuskie.
 Janiszewska Zofja, Sieniawa — Janowska.
 Jaworska Sonia, Warszawa, pod Reglami, Trzebnia.
 Jahl Stanisław z r., Kraków — St. Polana.
 Jakubowski Stan. z r., Poznań — Mak.
 Jagielska Helena, Łódź — Pod Gubałówką.
 Jagielska Jadwiga, Łódź — Pod Gubałówką.
 Jakimowicz Roman, Wilno — Wierchy.
 Jarosławiecka Michalina, Kraków — St. Polana 17.
 Jadwińska Michalina, Kraków — Warszawianka.
 Janiszewska Marja, Ruda — Stamary.
 Jasinowska M., Łódź — Krupówki 35.
 Jamróz Karol, Kraków — Marja.
 Janik Antonina, Warszawa — Genejana.
 Jeżewska Jadwiga, Warszawa — Limba.
 Jeżewska Helena, Warszawa — Krup. za wodą, Curus.
 Jeżewski Tad. z ż., Mława — Krup. za wodą, Curus.
 Jeziorańska Helena, Warszawa — Wojciechowo.
 Jezierski Wład. z ż., Katowice — Zbyszko.
 Jezierski Stan., Łódź — Zofjówka.
 Jotkiewiczowa Zofja z c., Warszawa — Wiosna.
 Jezierska Felicja, Rudki — Obrochtówka.

Jeńczyk Jan, Katowice — Płazówka.
 Józewiczówna Marja, Poznań — Oksza.
 Judowicz Bella, Warszawa — Górno-Karpaczka.
 Jurkiewicz Abraham, Łódź — Kościeliska 70.
 Kaper Bronisław, Warszawa — Orawa.
 Kraus Ignacy, Warszawa — Gerlach.
 Kassel Zofja, Łódź — Kosówka.
 Kamiński Zdzisław, Warszawa — Polanka.
 Kamińska Irena z r., Warszawa — Polanka.
 Kaufman Paulina, Kraków — Sienkiewiczza, Niebieś.
 Kabała Leonard, Białystok — Kuźnice.
 Karpiński Wincenty, Poznań — Wierchy.
 Kappel Antoni, Warszawa — Cz. Staw.
 Katzowa Elza, Lwów — Warszawianka.
 Kwartówna Leja, Łódź — Sienkiewiczza 1367.
 Karolczakówna Ludwika, Poznań — Orcio.
 Krawczyńska Stan., Kraków — Bochdanówka.
 Kwapien Katarzyna, Zagórowa — Kamieniec Kr.
 Kaczmarek Lucjan, Poznań — Konradówka.
 Kamiński Izak Wolf, Będzin — Dworek.
 Krakauer Bronisława, Kraków — Obrochtówka.
 Krawczyk Jan z ż., Sznury — Tomkówka.
 Kamiński Antoni, Warszawa — Bristol.
 Kasprzycka Albina, Grzymałów — Anielówka.
 Krajterkraftt Zofja, Warszawa — Mieguszwiecka.
 Krauze Hinda z c., Warszawa — M. Oko.
 Kamińska Stanisława, Warszawa — Bronisława.
 Kellhoferówna Celina, Drohobycz — Wanda.
 Kemper Henryk, Kraków — hot. Turystów.
 Kesslerowa Luiza z r., Kraków — Skibówki 2.
 Kleiner Emil i Gertruda, Lwów — Marilor.
 Kręciszeńska Kazimiera, Warszawa — Zakopianka.
 Kleinbaum Rucha z c., Warszawa — Gerlach.
 Krzemiński Leon, Warszawa — Chałubińskiego.
 Kiemiensiewicz Dr Zigm., Lwów — Storezyk.
 Königsfeld Dr Maks z ż., Katowice — Stamary.
 Keilich Otton z ż., Łódź — Radowid.
 Klimeczak Józef, Katowice — Sanat. Dłuskie.

Już został otwarty nowy
pensjonat „ERMITAGE“
 przy ul. Chałubińskiego.

Dotychczasowy pensjonat „**WIERCHY**“ prowadzę obecnie — jako HOTEL. —
HELENA JADWIGA ERLICHÓWNA.

Klimeczyńska Zofja z r., Przemyśl — Pod Sobieskim.
 Kmiciek Bolesław, Łódź — Stamary.
 Klimek Dr Piotr, Bochnia — Krupówki 17.
 Krienke Luise, Rawicz — Gerlach.
 Kirstein Jan, Pszczyna — Poraj.
 Kwiecinowa Wanda, Będzin — Cz. Krzyż.
 Kielarowa Karolina, Lwów — Stamary.
 Kirchner Jan, Lwów — Warszawianka.
 Konarski Dr Stefan, Łódź — Kobylanka.
 Konerski Jerzy, Warszawa — Kobylanka.
 Kozakowa Kazimiera z c., Miechów — Cz. Krzyż.
 Królikowska Marja, Kraków — Słonecznik.
 Koch Zofja, N. Sącz — Tomkówka.
 Kopeć Hildegarda, Dąbrowa M. — Sanat. Dłuskie.
 Kossowski Jan, Katowice — Sanat. Dłuskie.
 Kosma Jan z r., Sucha — Wierchy.
 Kornhauser Ottokar, Kraków — Jaśka.
 Krongold Jakób z r., Kraków — M. Oko.
 Kołodziej Lein z s., Łódź — Zakątek.
 Krongoldówna Leokadia, Warszawa — Jerezwo.
 Kościakowska Zofja, Warszawa — Renaissance.
 Kochowa Anna z r., Lwów — Uciecha.
 Koreywo Wład., Warszawa — Nowotarska, Zwijacz.
 Kopeć Józefa, Tymbark — Krupówki 17.
 Kopeć Marja, Lwów — Krupówki 17.
 Krongold Jakób z r., Kraków — hot. Sport.
 Korngut Sabina, Kraków — Borek.
 Kosiński Marcin z ż., Opole — Pod Gubałówką.
 Kowalska Halina, Łódź — Barabaszówka.
 Klozenberg Seweryn, Łódź — Do Olczy, Ustupski.
 Kościńska Marja z r., Warszawa — Wojciechowo.
 Krókowski Miecz. z s., Krzeszowice — Radion.
 Kołodziej ks. Marcin Brzeziny — Księżówka.
 Königsberger Rozalja, Brzezinka — Krzeptówka W.
 Kałaczowska Lucja, Warszawa — Wojciechówka.
 Kołaczowska Anna, Warszawa — Wojciechówka.
 Krotowska Regina, Łódź — Zawrat.
 Kornblum Bronisław, Warszawa — Strzecha.
 Kogutówna Józefa, Magierów — Elektron.
 Kowalski ks. Ignacy, Glesno — Warszawianka.
 Komorowski Zygmunt, Łódź — Hala.
 Kowal Piotr, Chełm — hot. pod Gewontem.
 Kostrzewski Dr Czesł. z ż., Poznań, h. p. Gewontem.
 Kownacki ks. Seweryn, Mława — Ciągłówka 277.
 Kołupajło Aleks. z ż., Warszawa — Curuska.
 Kozłowski ks. Dr Edward, Poznań — Księżówka.
 Korski Adam z r., Warszawa — Lwowianka.
 Königsberger Laura z dz., Kraków — Laura.

Kosińska Aleks. z s., Warszawa — Wanda.
 Kownacki ks. Seweryn, Mława — Odrodzenie.
 Kurpierz Franciszek z ż., Kr. Huta — Jasny Domek.
 Kubiś ks. Wojciech, Pajłanice — Księżówka.
 Kubica Michał z ż., Kraków — Wierchy.
 Kuźmierzczak Józef, Kraków — Stamary.
 Kuleczycki Józef, Warsz. — Żywiec 794.
 Kucharski Zygmunt, Gdynia — Orlątko.
 Kunciewicz Ewa, Warszawa — Renaissance.
 Kulisiewicz Franc. z ż., Karwina — Pająkówka.
 Kuźmierzczak ks. Bron., Witkowa — Wanda.
 Kuleczycki Stanisław, Węg. Górka — Wierchy.
 Kuleczyński Stefan, Łódź — M. Oko.
 Kuk Ludwik, Łódź — M. Oko.
 Krukowski Jan, Warszawa — Wierchy.
 Kucharska Marja, Warszawa — Wiosna.
 Kurlowicz Włodz., Lwów — Nasza.
 Kulikowska Helena, Warsz. — Warszawianka.
 Kumaniecki dr. Kaz. z r., Kraków — Cieszyńianka.
 Kuśmierzczak Marja, Warsz. — Modrzejów.
 Krzyżanowski dr. J. z s., Kraków — Beringerówka.
 Krzyżewski Zdzisław, Rembków — Osiedle.
 Kryszkowska Helena, Warszawa — Łada.
 Latainerowa Anna, Lwów — do Rajów 49.
 Landsberg dr. Marceł, Warsz. — Promienna.
 Langauerowa Erma z s., Katowice — h. Sport.
 Landau Paulina, Lwów — Borek.
 Landau dr. Henryk z ż., Warszawa — Granit.
 Lauterbach dr. Jakób, Tarnów — Poraj.
 Lazarno Teodor, Świecie — Ballada.
 Lauterbach Jadwiga, Łódź — Renaissance.
 Lebisz Jan z ż., Skierniewice — h. p. Gewontem.
 Lewil Marja z s., Piotrków — Kujawianka.
 Lewandowski Zygim. z ż., Warsz. — M. Oko.
 Lenert Jadwiga, Siemianowice — Lublinianka.
 Leszczyński Wł., Kościan — Mak.
 Lewandowska Irena, Warsz. — Wołodyjówka.
 Lenczowski Adam, Lwów — Stamary.
 Lewin Rywka z r., Warsz. — Kościeliska 41.
 Lewinówna M., Łódź — Krupówki 35.
 Lewi Eugenia, Łódź — Wierchy.
 Ligęzianka Maryla, Kraków — do Olczy 666.
 Lipiankiewicz Jadw. i Janina, Sambor, dom Chałub.
 Libanowa Celina z c., Kraków — Renaissance.
 Lieblieh Emanuel z ż., Andrychów — Obrochtówka.
 Lipińska Zofja, Warsz. — Sulejówka.
 Litke Rajnhold, Łódź — Lubień.
 Litke Helena, Łódź — Lubień.
 Litke Ella, Łódź — Lubień.
 Lichtensztejn Zysman, Będzin — Irys.
 Liebermann Charlotta, Oświęcim — Krzeptówki.
 Lieblieh Eugenia, Andrychów — Zagórze.
 Markel dr. Karol, Mosty Wielkie — Wanda.
 Margulesowa Helena z c., Kraków — Anastazja.
 Maługowa Helena, Warszawa — Bystre 10.
 Machalski Jan, Warszawa — Cz. Krzyż.
 Małkiewicz dr. Edward, Kraków — Cz. Krzyż.
 Margulies Marek, Kraków — Poraj.
 Makowska Marja, Poznań — Złotogłów.
 Maleszewski Lucjan, Warsz. — h. Turystów.
 Machalska Irena, Warsz. — Błękitna.
 Matula Tadeusz, Lwów — Zalesie.
 Mazurek Katarzyna, Śniatycze — Grunwald.
 Mahler dr. Józef, Kraków — Staszczkówka.
 Mazurkiewicz Antoni, Gostyń — Staszczkówka.
 Maro Polina, Łódź — Pod Reglami, Trzebnia.
 Marguliesowa Regina z c., Kraków, Sobczakówka 5.
 Malewska Teodozja, Warszawa — Radowid.
 Märder Chana, Uchanie — Dworek.
 Makowski Bolesław, Sosnowiec — Dom Chałub.
 Małski Lucjan, Bieruń Stary — Wierchy.
 Mandel dr. Karol, Warsz. — Kościel. za Strugiem 2.
 Magas Piotr z r., Mikołów — Bystre 1260.
 Marossanyi Zygm., N. Sącz — Gerlach.
 Malowańczyk Helena, Włocławek — Zimajerówka.
 Mayzel Roman, Oświęcim — Szopenówka.
 Maślanka Franc., Kraków — Wierchy.
 Markowiczowa Ludwika, Kraków — Strzecha.
 Madey Seweryn T. z ż., Warsz. — Wanda.
 Maltz Tadeusz, Warsz. — Ostoja.
 Maciejewski dr. Kazim. z r., Kraków — Szopenówka.
 Majtli Regina, Będzin — Szablowski.
 Margulies Rachela, Praga — Świt.
 Mamrot Stan. Jan, Warszawa — Irys.
 Malinowska Marja, Sulejów — Odrodzenie.
 Makulski Aleksander, Warsz. — Chałub. Urbański.
 Markułowna Marja, Warszawa — Polanka.
 Margulies Lina z r., Tarnów — Piast.
 Marek Jan, Kraków — Dworzec Tatrzanski.
 Marciszewicz Jan, Kraków — Biały Dwór.
 Maszewska M., Kraków — Murań.
 Mazanek Izabela, Kraków — Sienkiewiczówka.
 Max Alicja, Lublin — Odrodzenie.
 Majerowicz Janina, Łódź — Wierchy.
 Malinowska Zofja, Skierniewice — Bronisława.
 Mendelson Szmul, Sosnowiec — Szymony.
 Medyńska Helena, Sosnowiec — Staszczkówka.
 Merzowa Helena z r., Kraków — Promienna.

Meisner Janina, Warsz. — Koziniec Cetnarski.
de Mehlem Oskar, Lwów — Wanda.
Menasche Eugenja, Kraków — Kasprusie 73.
Meisels Helena z c., Kraków — Wanda.
Misiakowska Marja, Warszawa — Lubień.
Michalski Stanisław z ż., Tomaszów — Bochdanówka.
Mieczkowski St., Warszawa — Krup. za wodą Curuś.
Michalski Józef z ż., Siemianowice — Lublinianka.
Miechowska Zofja, Warszawa — Lwowianka.
Michalski Andrzej, Poznań — Mak.
Milchberg Hersz, Warszawa — Gencjana.
Mirowski dr. Abraham, Kraków — Żywiezańskie 1158.
Milman Szmul, Łódź — M. Oko.
Mikosza Paweł, Warszawa — Bochdanówka.
Mielecka Celina, Warszawa — Halusia.
Miduchowa Salomea, — Lwowianka.
Miłski Jan, z ż., Lwów — Dworzec kolejowy.
Midzio Eustachy, Warszawa — M. Oko.
Milletowa Gustawa, Dębica — Poraj.
Mosielski Zygmunt, Sierpe — Księżówka.
Molter Stan., Sosnowiec — Warszawianka.
Morawski Kazim. z ż., Witkowo — Wanda.
Młodzianowski Cz. z r., Warszawa — Skibówki 5.
Moszyński Bronisław, Chełm — Dom wycieczk.
Mroczkowski Tadeusz, Kraków — M. Oko.
Muttermilch dr. Jan z ż., Warsz. — Orawa.
Murkociński Michał, Rzeszów — Gerlach.
Mulsztajn Bronisław, Kraków — Sienkiewicz. Niebies.
Münch Henryk, Warszawa — Edmarowo.
Muszkat Aniela, Warszawa — Poraj.
Münzer Dawid z ż., Dobczyce — Poraj.
Młynarski Emil z r., Warsz. — Warszawianka.
Nachtówna Róża, Kraków — Bystre — Jaci.
Nawrocki Józef z r., Ameryka — M. Oko.
Nattel Otylja z r., Wiedeń — Wierchy.
Nawrocki dr. Stan. z r., Warszawa — Wierchy.
Napierała Józef, Poznań — Poraj.
Neuman Erna z ss., Kraków — Piast.
Neubauerówna Lola, Dubno — Nowotarska 182.
Newhausówna Celina, Łódź — Zagórze.
Niegolewski Maciej, Niegolewo — Cz. Krzyż.
Niekrasz Stan. z r., Wilno — Kubinówka.
Nilsen Christine, Zawiercie — Sanato.
Niepokojczycka Anna, Lublin — Krzemień.
Nisenson Janina, Warszawa — Curuśka.
Nittman dr. Karol, z r., Lwów — h. p. Gewontem.
Nowomiastowa F. z br., Kraków — Sobczakówka 4.
Nowakowski Wiktor, Turhkal, Toporowa, Cyrla.
Nowakowska Zofja, Lwów — do Rojów 49.
Nowakowska Stefania, Zbierski — Turnia.
Nowicka Zofja, Warszawa — Żychonówka.
Nowak dr. Franc. z ż., Kraków — Gerlach.
Nowakowska Stan., Kraków — Poraj.
Nowicki Wacław z s., Warszawa — Szalas.
Nowicka Celina, Warszawa — Skibówki 373.
Nowicka Jadwiga, Warsz. — Skibówki 373.
Nowicka Marja, Warsz. — Skibówki 373.
Nowińska Zofja, Łódź — Krzeptówki Wawr.
Nowińska Lili, Łódź — Krzeptówki Wawr.
Nowakowa Elżbieta, Włodzisław — Radowid.
Nowicki Karol z s., Mor. Ostrawa — Stamary.
Noglińska Marja z c., Katowice — Janosik.
Nowoziemski Józef z ż., Katowice — Warszawianka.
Nowak Tadeusz, z ż., Rawa Ruska — Bystre Nowak.
Nowacka Janina, Warszawa — Bystre 10.
Nowacka Felicja, Warszawa — Bystre 10.
Nowakowska Wanda, Warszawa — Wisła.
Nockówna Stan., Zamość — Oksza.
Nowicki Adam, Lwów — Warszawianka.
Nowodworski Stan., Warszawa — Wanda.
Olsienkiewicz Jadwiga, Warsz. — Jaśko.
Olejnik Alfons, Poznań — Królewianka.
Obsfeld Bronisława, Kraków — Bronisława.
Obsfeld Róża, Kraków — Bronisława.
Ohrenstein Szymon, Kraków — M. Oko.
Olszewska Jadwiga z r., Warszawa — Wierchy.
Oblasz Cyla, Kraków — Sobczakówka 5.
Ostard Mieczysław, Poznań — Dom Wycieczk.
Ostaszewski Jan z ż., Warsz. — h. Turystów.
Orzechowski Kazim., Warszawa — Hanna.
Olejniczak ks. Fr., Gostyń — Szachownica.
Oderberg Szlama, Rachmól, Praga — Świt.
Otwinowski Fr., Łódź — M. Oko.
Ostrowska Melanja, Poznań — Polanka.
Ohrensteinówna Salomea, Kraków — Sobczakówka 5.
Osieczkowski Zygmunt, Kraków — Staszczkówka.
Quest dr. Rudolf, Katowice — Zagórze.
Pawłowski Bogdan, Poznań — Ołoińska.
Pachtel Hendel z s., Sosnowice — M. Oko.
Patatoff dr. Julian z r., Tarnopol — M. Oko.
Pajewska Stefania z s., Piotrków — Warszawianka.
Pajewski Adam, Piotrków — Warszawianka.
Pajak Czesław, Kraków — Poraj.
Pachter C. i Hendel, Sosnowice — Kościeliska 1510.
Panek ks. Wojciech, Liszki — h. p. Gewontem.
Paryś ks. Andrzej, Liszki — h. p. Gewontem.
Pawłowski Edward, Poznańskie — Wanda.

Pawczyńska Jadwiga, Warsz. — do Olezy Łojas.
Patzerówna Ada, Kraków — Łada.
Paleczna Stanisława, Zawiercie — M. Oko.
Pacanower Gustaw, Cz. Dunajec — Nowotarska 22.
Penzerowa Rozalja z ż., Kraków — Siemianówka.
Pelz Rudolf, Kraków — Pogoń.
Pecze Kazimierz, Słupce — Kasprusie 38.
Plesner Izidor, Sosnowiec — Kasprusie 38.
Przeworska Stefania z c., Warszawa — Radowid.
Pfefferowa Gustawa z s., Warsz. — Marilor.
Pelz dr. Stefan z r., Kraków — Radion.
Pzemyski Stan. z r., Lwów — Warszawianka.
Pehr dr. Otton K. z r., Grudziądz — M. Oko.
Peszkowska Janina z s., Toruń — h. p. Gewontem.
Predziński Wiktor, Znin — M. Oko.
Penker Józef z ż., Pruszków — Wanda.
Przebindówna Helena, Kraków — Sienkiewiczówka.
Pisarska Ludwika z c., Lwów — Ornak.
Piotrowska Janina, Warszawa — Turnia.
Piotrowski Ryszard, Warsz. — Bystre Lipowski.
Pica Lidja, Warszawa — Halka.
Piątkiewicz Stanisława, Lwów — Cz. Krzyż.
Pilaski Juliusz, Kraków — Janina.
Piasecka Marja, Kraków — St. Polana Lassak.
Pinkusewicz Leonja, Łódź — Uciecha.
Piotrowicz Marjan z ż., Łódź — Płazówka.
Pilarski Bolesław z ż., Łódź — Oleza 306.
Piątkowska Zofja z c., Białystok — Kasprusie 38.
Piostowa Monika, Katowice — Lublinianka.
Piechowiakowa Apolonja, Gostyń — Lublinianka.
Piechowicz Stefan, Warsz. — Antałówka Rudkowski.
Piechowski Zygm. z ż., Płock — M. Oko.
Piątkiewiczówna Lidja, Lwów — Warszawianka.
Piotrowski Wacław z r., Warsz. — Oleza 1346.
Pines Roman z r., Łódź — Pod Reglami Sitarz.
Piątkowski dr. Juliusz, Kraków — M. Oko.
Piryówna Jadw. z br., Kraków — Sobczakówka 5.
Popławski Antoni, Warsz. — Skibówki 22.
Proske Marja, Kr. Huta — San. Dłuskich.
Postel Janina z c., Przemyśl — Wierchy.
Popek dr. Walenty, Luniniec — Grunwald.
Pohorylles Adam z ż., Lwów — Bristol.
Ptokowa Anna, Mysłowice — Kasztelanka.
Polek Zygmunt, Kraków — Cz. Staw.
Polaczek Mieczysław, Sambor — h. Sport.
Podbierski Jan z ż., Warszawa — Turnia.
Polakowski Józef z ż., Łódź — Wanda.
Potoczna Stan., Krosno — Płazówka.
Pogłódowski Józef, Lwów — M. Oko.
Popielska Irena, Warsz. — Jerzewo.
Pomeranz dr. Salomon z r., Borysław — Poraj.
Połwińska Felicja, Dunajów — Cz. Krzyż.
Podbielski Jan z ż., Warszawa — Turnia.
Polakiewicz Teofila, Warszawa — Wybrana.
Porębski Stanisław, Kraków — do Białego Waleczak.
Prokeshowa Wł. z r., Kraków — Antałówka 10.
Potasz Mojżesz, Będzin — Zdrój.
Pogorzelska Agnieszka, Radogószcz — Krupówki 17.
Polaczek Ludwik z ż., Katowice — Pająkówka.
Popiel Rozalja, Lwów — Pod Reglami Sitarz.
Połański Stefan, Kraków — M. Oko.
Polaczek Stanisław, Lwów — h. Sport.
Poswolska Zofja, Łódź — M. Oko.
Pułaski Józef K., Warsz. — M. Oko.
Przybylska Izabela, Warsz. — Warszawianka.
Przybyszewska Anna, Giżewo — Skibówki 2.
Rączka Feliks z ż., Kraków — M. Oko.
Rakower Leon i Felicja, Kraków — Zakątek.
Randówna Franc., Kraków — Łada.
Rabinowicz dr. Ch. R., Białystok — Bystre Jacina.
Rapaport dr. Izidor, Kraków — Poraj.
Ralski Michał, Warszawa — h. Sport.
Rapp Samuel z ż., Buczacz — Harenda Curuś.
Ratajewska Eug. z r., Łęczycza — do Olezy Łojas.
Radomska Zofja, N. Sącz — Bajka.
Rakowiecki Bronisław, Łask — Turnia.
Radzikowski Kazim., Lwów — Warszawianka.
Radziewanowski Mikołaj z ż., Grodno — Modrzejów.
Rabski Janusz, Warszawa — Jerzewo.
Redlich Karol, Lwów — Wierchy.
Reiss dr. Isachar, Lwów — George.
Rechnia Chil, Dąbr. Górny — Wanda.
Reznikówna Jadwiga, Będzin — Szablowski.
Rębowski Leopold, Kraków — Stamary.
Roesler Helena, Warsz. — Wanda.
Reiner T. z s., Kraków — Laura.
Riegelhaupt Fryd., Dolny Kubin — Nowotarska 5.
Reichardson Ellenor, Warszawa — Radowid.
Riemer dr. Jan z ż., Kraków — Mięgoszowiecka.
Rotbard Miecz., z r., Warszawa — Józefa.
Rotmanowa Berta z r., Kraków — Sobczakówka 4.
Rozenzweig Juda, Kraków — Józefa.
Rosenfeldowa E., Tarnopol — Małopolanka.
Rosenbaum Ela, Kraków — Kujawianka.
Rozenbaum Franciszka, Warsz. — George.
Rokman Fajga, Łódź — Bocian.
Rozenzweig Iwo, Lwów — Szpitalna Bachleda.

Rowid dr. Henryk, Kraków — M. Oko.
Rosengarten Freda, Przeworsk — Dworek.
Rothstein Józef, Katowice — M. Oko.
Rosenstein Jakób z s., Łódź — h. Turystów.
Rosenblum Izrael, Łódź — M. Oko.
Roman Wiera, Wilno — Stamary.
Ron bar. Wanda z s., Warszawa — Warta.
Romanus Regina, Warsz. — Curuśka.
Rohatynówna Otylja, Lwów — Warszawianka.
Rohlmann Jan z ż., Bydgoszcz — Wanda.
Ruciński Ignacy, Kraków — Grunwald.
Rudniewski Wilhelm, Warszawa — Ustup 497.
Rudzi Wiktor z ss., Mikołów — Janina.
Rubin Abraham, Rzeszów — Sierotka.
Rügelman Wilhelm, Żurawica — Orawianka.
Rutkowski Dr. Henr. z ż., Mińsk Maz. — Wierchy.
Rygier Ignacy, Kraków — Wierchy.
Ryszankowa Hel. z c., Kraków Nowotarska 21.
Ryzman Estera z r., Warszawa — Borek.
Ryczer Józef, Warszawa — Świetlana.
Rychlewski Włodzimierz, Kraków — M. Oko.
Sak Zofja, Drohobycz — Wanda.
Sachse Fryderyk, Wiedeń — h. p. Gewontem.
Sandberg Gustawa z c., Kraków — Kościeliska 73.
Stawińska Albina, Warszawa — Oksza.
Savine Anette, Wilno — Lwowianka.
Sasiadek Karolina z r., Rzeszów — Wanda.
Stawińska Helena, Warszawa — Jakubikowa.
Sajak Jan, Kraków — Boruta.
Salwinowski Kazimierz, Poznań — Wanda.
Sachse Janina, Warszawa — Biały Dwór.
Sercarz Moryc, Będzin — Chramcówki 1.
Segal Elka, Warszawa — Dworek.
Sędziwy Henryk, Łódź — Boruta.
Serednicki Julian, Siedlce — Bławatek.
Sembrat Jan, Biała — Sanato.
Seifried Tadeusz, Częstochowa — Lubień.
(Dalszy ciąg dnia 12 b. m.).

Pot nóg, pach i rąk

przejmuję wstrętem. Pasta „Fussol“ usuwa to zło natychmiast i to trwale. Środek ten — najlepszy i najtańszy — został już wprowadzony w wielu kasach chorych. Do nabycia:

Mr. Baron Clossmann, Drogerja, Zakopane.
Wiktor Ossowski, Drogerja, Nowy Targ.

OKAZYJNA ZAMIANA.

Dam pokój z utrzymaniem w Warszawie za
tę samo w Zakopanem.

Warszawa, Mokotowska 16. inżynier Lewandowski.

LEKCJI języka francuskiego i niemieckiego

udziela dla dzieci i dorosłych, rutynowana nauczycielka języków. — (Pięta umiarkowana. — Willa „Stella“, Kasprusie, Krystyna Brudzińska. Zgłoszenia od 10 do 12 przedpoł. i od 2 do 5 popoł.

Nowość dla Amatorów i Fotografów „ZERBION“

Płyn światłoczuły do wytwarzania samemu fotografii z każdej kliszy na materiałach (płótnie, jedwabiu, papierze, drzewie itp.) w kolorze niebieskim lub sepia, prostym sposobem, wystarczający na paręset obrazków wysłaja 1 but. po 4-50 zł.

C. Witkowski, Bydgoszcz, Sieroca 22

ZARZĄDZAJĄCA, administratorka chce zmienić
posadę. Oferty pod adresem: Warszawa, Moko-
towska 41, pensjonat, dla zarządzającej Laskow-
skiej.

Najpóźniej od 20 sierpnia b. r.

potrzebne na stałe mieszkanie z 3 pokoi i kuchni
(w okolicy ul. Sienkiewicza, Nowotarskiej, Chram-
cówek lub Kościeliskiej).

Łaskawe zgłoszenia pod „100“ w Redakcji
„Głosu Zakopiańskiego“.

KĄPIELE CIEPLICOWE

radioaktywne (temp. 21 C.)

W JASZCZURÓWCE

Baseny na otwartym powietrzu, otwarte
od 8-mej rano do 7-mej wieczorem.

Kostjmy kąpielowe obowiązkowe.

— Wypożyczalnia kostiumów na miejscu. —

Wstęp do kąpiei zł 1. —